

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felkesztő:
Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-
ségi irodák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
Nagyvárad, Pista Mihai Vitezzul (Nagypiactér) 4. Telefon: 330.

Ara 1 lej

III. évfolyam 242 sz

1934 Szeptember 1

Szombat

13

Inflációt hirdet a nemzeti-parasztpárt

Nagyjelentőségű tárgyalások élénkitik a politikai életet.
Ujabb akadályok Maniu és Vaida kibékülésének útjában

Bucuresti, aug. 30

A politikai élet teljes erővel megindult. Az érdekes és nagyjelentőségű tárgyalások egymást érik, Nagy feltűnést keltett, hogy Inculetz betűgyminiszter Valenibe utazott, ahol Jorgával folytat tárgyalásokat. Victor Slavescu viszont Dinu Bratianuval tárgyal legnap délelőtt, a liberális párt elnökeinek Arges megyében levő Mihaesti-i birtokán.

Tilea volt államtitkár a Fekete-tenger partján tartott nemzeti parasztpárti elnöki tanácsülésről különleges megbízatással Grodenibe utazott, ahol Vaidával találkozik és részére külön utasításokat visz. Az Athéné

Palaceban lakó Maniu Gyulát pedig Popoviki Mihály kereste fel, hogy tárgyalásokat folytasson vele a Vaidával való kibékülés tárgyában. Az erre vonatkozó tárgyalások egyébként megakadtak, mert Maniu a párt erdélyi helyzetét módosítani kívánja, viszont Vaida ragaszkodik a jelenlegi állapothoz. A találkozás után egyébként Popovici Mihály visszautazott Constantába, Maniu pedig visszatért Badacinba. A két politikus közti tárgyalások estétől a késő hainali órákig tartottak.

A Constantán ülésző nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa ma reggel ma

tőségű pénzügyi és gazdasági kérdésekre foglalkozott. Valamennyi jelenlévő politikus megegyezett abban, hogy

nyilvánvalóan szükség van az infláció bevezetésére és a lej értékének csökkentésére.

A nemzeti parasztpárt ezen állás foglaltása óriási feltűnést keltett és Slavescu pénzügyminiszter máshoz kérte délből a hogy a kormány a leghatározottabban elnevez minden ehhez hasonló kezdeményezést.

A kinevezések revíziója helyett

Leszállítják a köztisztviselői fizetéseket

Bucuresti, aug. 30.

Victor Slavescu pénzügyminiszter, aki Dinu Bratianuval folytatott tárgyalásokat, ki jelentette előtte, hogy a kormány lemondott arról, hogy az 1924 óta kinevezett tisztviselők helyzetét felülvizsgálja. Ehelyett a kormány

leszállítja a tisztviselői fizetéseket. A leszállítás kulcsa azonban nem lesz túl magas, mert az 1934 1935 évi költségvetés csak 800 millió redukciót ír elő.

A kérdésben egyébként a holnapi minisztertanács hoz végleges döntést.

Lefürészelték a careii (nagykárolyi) Kölcsey-szobor fejét

A románság köreiben is nagy felháborodást keltett a merénylet

Carei (Nagykároly) aug. 30. Az elmúlt éjjel eddig még ismeretlen tettesek megdöbbszt merényletet követtek el a város központjában felállított Kölcsey Ferenc szobor ellen. A hatalmas bronzszobornak, amely 1893 óta áll Carei-Nagyká-

róly főterén a fejét lefürészelték és ellopták. A rendőrség a műemlék csonkítás után erélyes nyomozást indított.

A város egész lakossága tekintet nélkül a nemzetiségre élesen elítélte a barbarizmust.

Vakmerő utonállás a saldabagiui (száldobági) erdőben

Oradea, aug. 30

Vakmerő rablóátadási kísérlet történt legnap Oradea határában a saldabagiui (száldobági) erdőben. Sajdó Jánosné saldabagiui (száldobági) asszony eladta a házát 25 ezer

lejért és a pénzzel együtt Oradeára indult gyalog. Egyik szomszédja, Sucshai Károly, aki tudta, hogy az asszonynál mily nagyösszegű pénz van, a saldabagiui (száldobági) erdőben megleste az asszonyt és elrabolta.

— Pénzt, vagy életet! Add ide a 25 ezer lejt!

Az asszony nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem segítségért kiáltott. Szerencsére éppen arra haladt egy másik száldabagi (száldobági) ember, aki kimentette az asszonyt szorongatott helyzetéből, Lucskai Károly pedig elmenekült.

Gajdóné feljelentést tett az oradeai rendőrségen, amely letartóztatta a tettest.

Uica tábornok elfoglalta hivatalát

Bucuresti, aug. 30.

Uica tábornok, aki — mint ismeretes — a Skoda ügyben való szereplése után szabadságra ment, tegnap nyaralásából hazaérkezett és átvette a II. hadtest parancsnokságát.

Szeptember 17-én tárgyalják újra Popovici képviselő gyilkosainak bűnperét

Bucuresti, aug. 30

Mint ismeretes, Popovici Eusebiu fiatalkori gyilkosai felelősségét a rájuk kiszabott ítélet ellen. A felülvizítési tárgyalás szeptember 17-én tűnik ki.

Időjárás

Előnk dényugati szél, sokhelyen eső és zivatar, a hőmérséklet kissé csökken.

Ideiglenesen helyükön maradhatnak a nyelvvizsgán elbukott tanerők

Még mindig nem állapították meg a vizsgaeredményeket. A proskribált tanerők helyettesítésére időt engedélyez a minisztérium

Bucuresti, aug. 30
A kisebbségi tanárok és tanítók nyelvvizsgájának eredményét, mint ismeretes, még mindig nem tették közzé és a döntést Anghelescu miniszter magának tartotta fenn. Gyárfás Elemér szenátor, aki a tárgyi-sácucesi katolikus nagygyűlés engedélyezése ügyében Bucurestibe utazott, felhasználta az alkalmát arra, hogy a kultuszminisztériumban információkat szerezzen a nyelvvizsgákról. A minisztériumban ezt a felvilágosítást adták, hogy a vizsga eredményének átrevideálása még nem történt meg.

Nem lehet tehát tudni, hogy a bukási arány milyen lesz.
Gyárfás szenátor a minisztériumban rámutatott illetékes tényezők előtt arra, hogy a tanárok és tanítók számára egzisztenciális kérdés a nyelvvizsgák ügye, illetve az előzmények után jogosan tartanak attól, hogy azoknak, akiknek a vizsgáját a bizottság nem találta elegendő sikeresnek, nem engedik a katedrára. Gyárfás közbenjárására a minisztérium arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tanév zavartalan megnyitása érdekében is a tanárok és tanítók foglaliák el helyüket és nyugodtan várják be a minisztérium döntését.

Illetékes tényezők az is kilátásba helyezték, hogy azoknak a tanerőknek, akiknek akiknek a vizsgája nem sikerült, átmeneti időt engedélyeznek, mindaddig, amíg megfelelő szakterőkkel pótolhatják őket.
Valószínűnek látszik, hogy Anghelescu két kategóriára fogja osztani a vizsgán elbukott tanárokat és tanítókat és a felekezettel szemben kevésbé lesz rigorózus, mint az államiakkal.

Áldetektívek leütöttek és ki akartak rabolni egy gazdát Clujon

Cluj, aug. 30.
Tegnap éjjel Gál János mócsi lakosnak különös kalandban volt része Szénatéren. Amint falujából a városba érkezett, hogy a reggeli órákban ügyeit elintézzze, két egyén, akik magukat detektíveknek adták ki, megállította és felszólította, hogy engedje meg a motozását. Gál János a felszólításnak nem engedelmeskedett, mire a két férfi egy

közelben levő vasvillával többször fejbeütötte. A megtámadott kiabálására a közelben szolgálatot teljesítő rendőr a helyszínére sietett, aki a két utonállót letartóztatta. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy az utonállók Fülöp Béla és Dávid Béla cluji lakosokkal azonos, akik éppen azon este sebesítették meg Lusztig Dezső bérkocsist, amikor az jogos fuvardíját követelte.

Ötven áldozata van a München mellett pusztító viharnak

München, aug. 30.
Borzalmas szélvihar pusztított tegnap este a Chiemsee tavon. A szélviharok nagyon sok áldozata van. Egy kirándulókkal telt bárka a szélviharban felborult és az utasok a tóba zuhantak. A kirándulók közül három a vízbe fullt, tíznek nyoma veszett. Nagy a valószínűség, hogy ezek is életüket veszítették. A vihar több mint egy főtóra hosszáig tartott, amelynek lecsillapulása után rengeteg gazdátlan csónakot és bárkát

láttak a vízben uszni, úgyhogy a szélvihar áldozatainak száma eddigi megállapítások szerint meghaladja az ötvenet.
A vihar azonban nem kímélte a tó környékén épült Bamberg városát sem, ahol óriási jégesővel vegyesen jelentkezett. Felhőszakadás következtében a város utcáit ellepte a víz. Sokan a hatalmas jégaraboktól megsebesültek. A természet hetvenöt százaléka ezen a vidéken elpusztult. A kormány segítséget küldött a vihar által pusztított vidékre.

Ujra kongresszuszoznak a romániai cigányok

Ezúttal Sibiu (Nagyszeben) a „kiválasztott” város. Zászlószentelés, kisebbségi jogok követelése a kongresszus programján. Cigány nyelvű ujságot akarnak kiadni a kormány támogatásával

Sibiu — Nagyszeben, aug. 30
Mint ismeretes az ország cigánynépsége Mediason, (Medgyesen) egyizben már tartott kongresszust, amelyen több mint ezer cigány vett részt. Ezen a sikeren felbuzdulva, a Sibiu-megyei cigányok elhatározták, hogy szeptember 9-ra nagyszabású kongresszust hívnak egybe, amelyen 72 falu cigányainak 72 zászlóját fogják felavatni.
A felavatásra felkérték Erdély két metropolitáját, hogy azok szenteljék fel a cigányszervezetek zászlóját. Ugyanis a cigányok két

vallás szerint oszlanak meg. A görögkeletiek zászlóját dr. N. Bălan sibiui metropolita fogja felszentelni, míg a görögkatolikusokét dr. Vasile Suciu, blaji (balázsfalli) görögkatolikus érsek.
Az ünnepségre meghívták a kormány elöljáróságát, valamint a lengyel cigányok legfőbb vajdáját, aki bejelentette, hogy részt vesz a nagy ünnepségeken.
A szeptember 9-i cigányünnepségeknek lesz egy szenzációs programszáma is, amelyben több mint egymillió lelket számolt meg.

cigányság kérni fogja, hogy az állam ismerje el őket kisebbségnek és biztosítsa számukra is ugyanazokat a jogokat, amelyeket a többi kisebbségek élveznek. Kérni fogják a cigányok, hogy engedjen a kormány cigánynyelvű lap kiadását, cigánynyelvű könyvtár felállítását, valamint iskolák és templomok építését és ebben a törekvésükben legyen segítségükre a kormány.

Lepecsételték a cernautii nemzeti-szociálistapárt helyiségeit

Cernăuți, aug. 30.
Mint ismeretes, a kormány minisztertanácsa feloszlatta az összes romániai nemzeti-szociálista pártot. A cernovitzai rendőrség tegnap házkutatást tartott a felosztatott párt helyiségében és a levelezés lefoglalása után lepecsételte a termeket.

Összedőlt egy gyár-kémény -- hat halott

Varşovia aug. 30
Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap Lodz város egyik gyárában. A gyár harminc méter magas kéménye hirtelen összedőlt. Az udvaron dolgozó munkások közül hatot megölt, többet megsebesített. A hatóságok nyomozást indítottak, hogy miképpen történhetett meg a borzalmas szerencsétlenség.

— Szeptember 17-én nagyvásár Oradeán. A primăria közli, hogy az országos vásárt Oradeán szeptember 17-én tartják meg.

Bünt követnek el,

kik nem rendelik meg páratlan gyógyhatású, jódos mór-fürdő gyógyvizet, amely a vegyszeri intézet megállapítása szerint gyógyítja reumát, köszvényt, farzsabát, csonttörést, izomszűz, vese- és gyomorbetegséget, étvágytalanságot, stb. A gyógyvizet házilag is könnyen és kényelmesen használható, egy 6 kilós csomag ára 42 lej, csomagolással és egy nyomtatott használati utasítással együtt összesen 68 lej. — Egy 6 kilós csomag teljesen elegendő négy vagy öt fürdéshez. Az összeg előzetes bevétele mellett megrendelhető Ecsedy Károly fürdőtulajdonosnál Salard fürdőtelep Bihormegye. A szállítási költséget a meg-

A MANDARIN

42

Mikor az uccára értek, Craven röviden utasította Grogant, hogy nem kell tovább öröködni és az embereket is elhívhatja a másik bejárat elől.

— Tul jártak az eszünkön — morogta bosszankodva Craven.

Mialatt a detektívfigyelő Grogannal beszélt, Farley lassan ment a Rózsabimbó ucca kijáratára felé, hogy utólráhesse Cravent. Az a reménye, hogy megtalálja Chia Sung rejtékhelyét, csalóka volt. Lymannek az volt a meggyőződése, hogy Chia Sung készakarva hagyta ott Farley szobájában az opált, hogy így nyomra vezethesse. De tévedett. Valamennyien tévedtek. Shan Lo még mindig nevet és Sylvia még mindig a hatalmában van...

— A vasajtó...

Mi volt ez? — Sarkon fordult, minden idegszála megfeszült. Mintha valaki utána ki tott volna a sötét uccában. Ki volt az? Most újra hallotta. "A vasajtó."

A Rózsabimbó ucca üres volt és elhagyott. Csak Craven és Grogan álltak még mindig a teaház előtt és egy-két kínai árnyéka osot el a falak mellett.

— A vasajtó... ott várok.

Farley olyan hirtelen fordult meg, hogy szinte nekiütődött a falnak. Megint tisztán és csengőn hallotta a hangot, mintha mellette szóltak volna.

— Valaki azt mondja, hogy a vasajtó mögött... a vasajtó mögött vár — cikázott át az agyán a megértő reménység. Megfordult és hangos szóval kiáltotta:

— Meghallottam az üzenetet. Jövök. Jövök, egyedül, ha csak nekem szolt az üzenet. Jövök, ha a pokol minden ördöge van is ott reám.

XIII. FEJEZET

Mikor Craven utolérte a Rózsabimbó ucca végén, Farley nagynehezen birt csak erőt venni az izgalmán. Szórakozottan felelt a felügyelő kérdéseire. Elhatározta, hogy nem szol egy szót sem a titokatos hangról, hanem elindul egyedül és felkutatja az üres házat, hogy megtudja, mi van a vasajtó mögött.

— Egyetlen egy dolgot mégis megtudunk — dörmögte Craven elégedetlenül — azt hogy ez a kínai lány feltétlenül valami összeköttetésben van a teaházzal. Legszívesebben hívósre tenném az egész háznépet. A kínai lány szerepe Fret gyilkosságában majd nem bizonyos. Hong Fongot ki kellene venni.

— Egyelőre vigyáznunk kell — figyelmeztette Farley. — Ne fejtse el, kérem, hogy Sylvia Mansfield a kezükben van. Olyan embernek a hatalmába került — folytatta megtörtén — kiből nincs emberi belátás, a vagy irgalom. Mielőtt erőszakos lépésre határoznánk el magunkat előbb tudnunk kell legalább Shan Lo rejtékhelyét.

Farley legszívesebben azonnal Lymanhoz ment volna hogy beszéljen vele. De tudta hogy az öregur el nem mozdul ma este Margaret Mansfield mellől.

Az asszony egész nap nyugodtan aludt azzal a mély önfeledt alvással mely legelőzatosabb jele a szervezet teljes kimerültségének.

Elhatározták hogy nem költik fel, hadd pihenjen a rettenetes rohamok után. Lyman ajánlkozott, hogy mellette lesz, amikor felébred részint hogy kiméletesen előkészítse Sylvia eltűnésének hírére részint pedig hogy — ha lehetséges — minél többet megtudjon Shan Lo személyiségéről.

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

4 oldal

1934. szeptember 1.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Gyilkolt a pletyka a Székelyföldön

Odorhei (Székelyudvarhely aug. 30. Praid (Parajd) községben Molnár Sándor ottani gazda 18 éves leányáról, Molnár Rebekáról csunya pletykát indítottak a barátnői. A fiatal leány, aki csak nemrég vette el édesanyját annyira szívére vette a rágalmozó híresztelést, hogy augusztus 25

én délután az édesapja iszállójában felakasztotta magát és meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a gyilkos rágalomnak semmi alapja nem volt. A derék, jó székely leányt a falu nagy részvéte mellett temették el.

Szeplőt, májfoltot

két hét alatt elmulaszt — észrevétlenül hámlasszt

a FLOREAL 2-es számú krém Egy tégly ára 40 lei

Vezérképviselő: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

SPORT

Az uralkodó is megjelenik a cluji nemzetközi autóversenyen

Károly király vasárnap reggel érkezik Clujra

Cluj, Augusztus 30.

Az Automobil Klub vasárnap rendezi a feleki nemzetközi autóversenyt. A rendezőseget értesítették, hogy a nagy sporteseményen II. Carol Király is megjelenik. Miklós herceg a versenyen is részt vesz.

A versenyre lázas előkészületek folynak. Számos külföldi ismert versenyző ne-

vezett be. A klub vezetőségét arról is értesítették, hogy a versenyzőkön kívül rengeteg sportbarát érkezik Clujra. Így többek között Budapestről filléres vonatot jeleztek.

Miklós herceg minden jel szerint előbb jön meg. Pontos érkezését azonban még nem tudják.

Óriási előkészületek az 1936-os olimpiászra

Külföldön talat építenek az atléták számára. Ezertagu statéta viszi az olimpiai szent tüzet Athénből Berlinbe

Stokholm aug. 31.

Tegnap nyitották meg a svéd fővárosban a nemzetközi atlétikai értekezletet, amelyen 36 állam kiküldöttjei vesznek részt. A konferencián Gusztáv Adolf svéd trónörökös elnököl. A megnyitó ülésen dr. Leewald, az 1936-os berlini olimpiász előkészítő bizottságának elnöke beszámolt a bizottság munkáltairól. Bemutatta a 102 ezer néző befogadására alkalmas stadion tervét, valamint az olimpiai falu tervét, amelyet külön az olimpiászra résztvevő atléták számára fognak építeni.

Dr. Leewald elmondotta még, hogy az olimpiai tüzet, amelyet a stadion bejáratánál gyujtanak meg,

egy óriás stafétafutás során, 3000 kilométer távolságból hozzák el Athénből fáklás stafétafutók.

A stafétán 1000 futó vesz részt és az első 1936 július 13-án indul el a görög fővárosból. A staféta útja Bulgárián, Jugoszlávián, Magyarországon, Ausztrián és Csehszágán át vezet.

Ötös bizottság látja el a szövetségi kapitány tisztségét a magyar futballsportban

Az MLSz, a magyar szövetségi kapitányi tisztséget ideiglenesen Nádasra óhajtottá bízni, azonban Nádas nem fogadta el és így, ameddig azt be nem töltik, ötös bizottság veszi át a munkát, amelynek tagjai a következők:

Dietz Károly, Holics Odón, dr. Máriássy Lajos, Pihár István és dr. Reichard Ottó. Hírek szerint ebből az ötös bizottságból választják meg véglegesen a szövetségi kapitányt.

Villanyfényes esti mérkőzés

Oradea.

A Törekvés és Bucuresti-i C. F. R. birkozóinak versenye vasárnap, 2-án a Rhédey-kerti Mihai pályán szenzációs villanyfényes esti mérkőzés lesz.

A tribün tetejéről reflektorok fognak hatalmas fénycsóvát vetíteni a birkozó szőnyegre és a birkozó sport minden szépsége fog kiemelkedni az intenzív fényben.

A versenyre a Bucuresti-i CFR. birkozói jönnek Oradea. Közödmásu, hogy a Bucuresti-i CFR. a legjobb birkozó gárdával rendelkezik s a Törekvés birkozóinak kemény ellenfelei lesznek. A Törekvés Tőzsere Denderlét is haza hozatja a versenyre, mely vasárnap este 9 órakor kezdődik. A létes 12, 17 és 22 leies helyáarak mellett.

Veszek

Ócska ólmot

Cím a kiadóban

Szeptember közepén

RENDSZERES LÉGIJÁRAT INDUL MÉG MOSZKVA ÉS NEW-YORK KÖZÖTT

Páris aug. 30.

Moszkvai híradás szerint az orosz közlekedési népbiztos engedélyt adott Hutchinson amerikai repülőnek, hogy Moszkva és New-York között rendszeres légi postarepülő szolgálatot létesítsen. Az új postajárat, amely a világ leghosszabb posta légi útján fog közlekedni, már szeptember közepén megindul. Ugyanakkor Hutchinson pilóta szovjet pénzen újajta repülőgépekkel fog kísérletezni.

Nyílt uccán lőtte magát agyon egy asszony, mert férje összeveszett vele

Cernăuți aug. 30.

Megdöbbenő családi dráma játszódott tegnap este Cernăuți-ban. Mocan Ghéorghe a 3-as gránicsáezred őrmestere összeveszett feleségével. A fiatalasszony annyira szívére vette a viszálykodást, hogy

magához véve férje szolgálati

revolverét és kirohant az utcára ahol kétszer melbelőtte magát.

A lövések zajára odarohantak a járókelők és ériesítették a mentőket, akik az eszméletlen asszonyt kórházba vitték. Segíteni azonban már nem lehetett rajta: pár óra múlva kiszenvedett.

Külföldi kommunistákat tartóztattak le Berlinben

Thälmann német kommunistavezért akarták kiszabadítani és lázító plakátokkal árasztották el a német fővárost

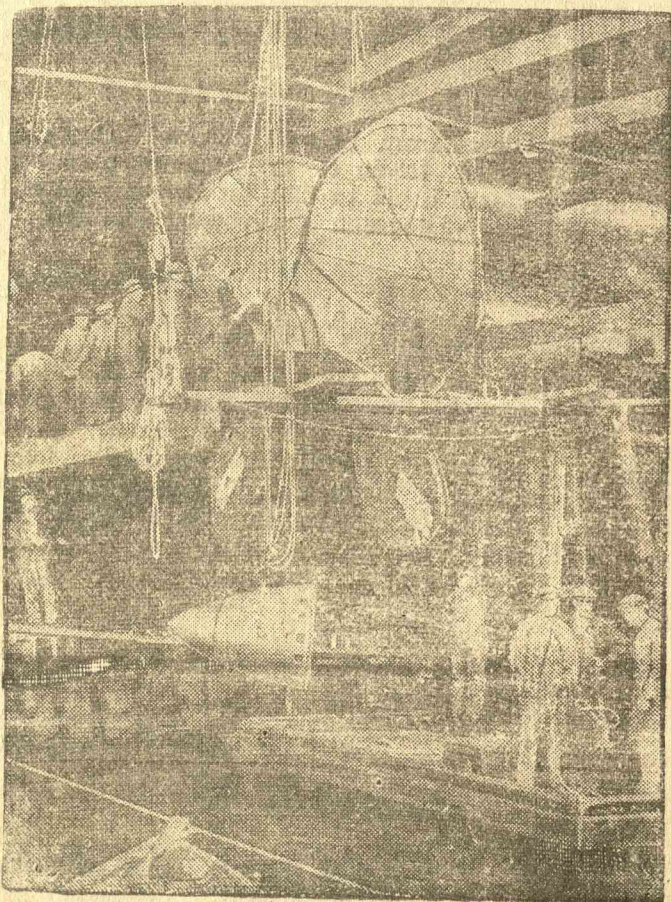
Berlin, aug. 30.

Néhány nappal ezelőtt egy külföldiekből álló kommunista csoport érkezett Berlinbe. A csoportban négy angol, három francia és két spanyol kommunista vezető vett részt, akik kijelentették, hogy meg akarják látogatni Thälmann a fogságban levő kommunistavezért. A külföldi kommunisták azonban igen sok propaganda iratot is hoztak magukkal és

Berlinben tegnap

a Grinnwald tájon kommunista plakátok jelentek meg, amelyeknek aláírása ez volt: A Thälmann kiszabadítására alakult bizottság.

A berlini rendőrség a kilenc külföldi kommunistát letartóztatta

Épül a világ legnagyobb hajója

Az angol Cunare Linie tengerhajózás 73000 tonnás gőzösét az ősz folyamán vízre bocsátják. Ez lesz a világ legnagyobb hajója, képünk egy óriási csavar szerelését mutatja.

Kövekkel hajigáltak meg egy vonatot Alba-Julia (Gyulafehérvár) mellett

Alba-Julia (Gyulafehérvár).

A Bucuresti—Arad közlekedő 23. számú gyorsvonatot Alba-Julia (Gyulafehérvár) állomása előtt ismeretlen tettesek kődarabokkal hajigáltak meg. A kövek az étkező kocsik ablakait beütötték, szerencsére azonban senki sem sebesült meg. A vizsgálat megindult a tettesek kézrekerítésére.

Gabonamonopolium Csehszlovákiában

Prága, aug. 30.

A csehszlovák kormány az elmúlt napokban határozatot hozott, amellyel az egész országban bevezette a gabona és takarmány monopoliumát. A monopoliumot egyelőre három évre adják ki egy prágai részvénytársaságnak, amely ezért 60 millió csehszlovák koronát tett le. A monopoliumnak megfelelően a gabonaárakat fix összegben állapítják meg. A külföldi ártékek árusítása továbbra is szabaddá marad.

Méhekkel szuratta halálra magát egy munkanélküli

Eredeti módját választotta az öngyilkosságnak Florida állam Tampa nevű városában egy fiatalember Rimon Ferenc már évek óta munkanélküli állott és a legnagyobb nélkülözésnek volt kitéve, amiért is elhatározta, hogy véget vet életének. A fatalembert

összetört két méhkaszt és a kiszabaduló méhraj elé állott.

A megbolygatott méhek összevisszaszúrták a szerencsétlen embert, aki rövid időn belül kiszenvedett.

Eloltották a csikágói tűzet

Csikágó, aug. 30.

Két napi emberfölötti erőfeszítés után a tűzoltóságnak sikerült eloltani a vágóhídi negyedben pusztító tüzet. A kár hozzávetőleges becslés alapján 100 ezer dollár. A rendőrség több letartóztatást eszközölt.

Kutba esett és megfult egy hatéves gyermek Arad megyében

Arad, aug. 30.

Megdöbbenő gyermekszerencsétlenség történt az aradmegyei Siculor (Sikula) községben. Bábel János gazdálkodó és felesége rokonaikat mentek meglátogatni és hatéves Mózes nevű fiukat az udvaron hagyták. A gyermek játékközből a kuthoz ment és beleesett. Mire rátaláltak, már megfult. A csendőrség vizsgálatot indított a gondatlan szülők ellen.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!

az acélipar legteljesebb alkotása
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea.
Promenad Eminescu 16.

Megkezdődött a sovátai Maniu-gyűlés

Sovatáról jelentik: Szerda délután és csütörtökön reggel egyre-másra érkeztek meg a manuista csoportok Sovátára. Csütörtökön délből nyitották meg a kongresszust a kaszinó nagyertermében, ahol mintegy kétezer résztvevő jelent meg.

Maniu nem volt jelen a kongresszus megnyitóján, hanem szombaton érkezik Bucurestből és délből részt vesz a díszünnepélyen rendezett banketten.

A csütörtöki tárgyalások nem nyilvánosak és azokról csak este adnak ki közleményt a sajtó részére.

A bihormegyei nemzeti parasztpárti vezetők közül dr. Crisan György, dr. Rozin Teodor, dr. Pop Romulus, Cozma Augustin és Popescu Ceica vesznek részt.

A bihormegyei csoport híre szerint a választói jog reformjára nézve is fontos javaslatokat tesz.

Munkában a bécsi hóhér

Halálra ítélték és kivégezték a st.-galieni lázadás vezérét

Bécs, aug. 30.

A leoveni katonai törvényszék tegnap foglalkozott a Sanct Galleni-i lázadás vezérének, Ebner Ferencnek ügyével. A katonai bíróság Ebneret kötélt általi halálra ítélte.

A köztársasági elnök visszautasította a kegyelmi kérvényt, így Ebnert éjjel 11 órakor a leoveni kaszára udvarán felakasztották.

Elfogták az oradeai strand tolvaját

Beismerte, hogy 5000 lej lopott ki egy női retikülből. Dr Kálnay törvényszéki tanácselnöktől 500 lej loptak el

Az oradeai strandon az egész szezon alatt napirenden voltak a tolvajások és a kabinfoztogatások. Nemcsak pénzt loptak el a kabinokból, de előfordult az is, hogy női kombinátot, sőt egész ruhákat is elvittek. Dr Kálnay Andor törvényszéki tanácselnök tegnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes

ellopta a strand értékmegőrző szekrényéből 500 lej készpénzt.

A rendőrség egyébként tegnap elfogott egy Tamás László nevű fiatalembert, aki több biciklilopáson kívül beismerte azt is, hogy egy másik társával együtt a strandon 5000 lejt lopott ki egy női retikülből.

Szeptember 17-én kezdődik a szüret

Tiltakozott a hegyközség választmánya Réz Bertalan nyugdíjazása ellen

A hegyközség tegnap délelőtt dr. Zigre Miklós elnöke alatt ülést tartott, amelyen Réz Bertalan hegybíró nyugdíjazásának ügyével foglalkoztak. A hegyközség választmánya egységesen állást foglalt az intérimbizottság nyugdíjazását elrendelő határozata ellen. Soós István dr. is felszólalt az ülésen, aki kijelentette, hogy a határozat voltaképpen a hegyközség autonómiájának megsértése, mert Réz Bertalan a hegyközség választása útján lett hegybíróvá és a választás eredményét Mosoiu polgármester is konfirmálta. Emlékeztette a megjelenteket arra, hogy egy ízben már — Egy Gerely polgármestere idején — nyugdíjaz-

ni akarták Réz Bertalant, de ezt a határozatot megsemmisítették a revíziós bizottsághoz, amely a határozatot megsemmisítette. Hangoztatta még, hogy a hegybíró nyugdíjazni nem lehet, miután nem köztisztviselő, hanem választás útján nyeri el ezt a pozíciót. A választmány végül is megbízta Dr. Zigre Miklóst, hogy interveniáljon Mosoiu polgármesternél a határozat visszavonása érdekében.

A választmány kimondotta, hogy szeptemberre még két hegyőrt alkalmaznak. A szüret szeptember 17-én kezdődik. A nap számbérek 15—40 lejig terjednek.

Felfüggesztették a NAC működési jogát?

Bucurest, aug. 30.

A Nemzeti Bajnokság bizottsága tegnap esti ülésen felfüggesztette a NAC működési jogát. A felfüggesztésre az adott okot, hogy a váradi csapat 15.000 lejjel tartozik a Ripensiának, amely összeg kifizetéséig működését nem folytatja. A NAC vezetősége érdeklődésünkre azt válaszolta, hogy eddig semmiféle hivatalos jelentés a fel-

függesztésről, nem érkezett és a vasárnapi AMTE elleni mérkőzést feltétlenül megtartják.

Az állami osztálysorsjáték 5-ik osztályának huzási eredményei 1934 aug. 30-án n. 2-ik huzási napon.

60.000	Leit	nyert	2246,	7279	13304
40.000	Leit	48476	35875	55164	66979
20.000	Leit	5531	9797,	25012,	34832,
35316,	40216,	56379,	59576,	78298	— és
még	1608	nyeremény	Lei	15.000	és 5.500

Látványos filmporrett péntektől a Capitol Filmszínházban

Az utolsó ember a földön

Mindenkit érdeklő téma. — Főszereplők: Roulies Roul, Gloria Stuart
Előzőleg elsőrangú pótkép és új hirodó!

A megyei interimár-bizottság ülése

A megyei interimár bizottság tegnap délelőtt ülést tartott, amelyen több költségzárómadását vizsgálták felül és hagyták jóvá.

Az ülés során Chirila alispán kérdést intézett Gavra megyei főmérnökhöz, hogy miért most csinálják a megyei utakat és nem az őszi és tavaszi kampányban. Kifejtette azt is, hogy az utakat homok- és kavicsdombokkal állják el, ami lehetetlenné teszi a közlekedést.

Gavra mérnök kijelentette, hogy a munkálatokhoz addig nem lehet hozzáfogni, míg a költségvetés nincs jóváhagyva, viszont a költségvetési év keretén belül be kell fejezni a munkát, mert a fel nem használt összegeket nem lehet átvinni a következő évre, hanem vissza kell adni a minisztériumnak.

Az utjavítások során pedig a közlekedés nem szenved fennakadást: példa erre a fürdőkre vezető országot, ahol a javítás alatt is zavartalanul bonyolítják le a forgalmat.

Törekvés--CFR a Mihai-pályán

Elvezetés porammól gondoskodott a Törekvés a sportkedvelő közönség számára, amikor barátságos mérkőzésre kötötte le a helybeli CFR jól fejlődő csapatát. A mérkőzést igen olcsó helyárak mellett vasárnap délután a Mihai pályán tartják meg.

Iskolai növendék,

fiu vagy leány, teljes ellátással, felügyelettel otthon talál mérsékelt díjazásért. Cim: Filderman Cipőüzlet, Oradea Str. Avram Iancu No. 5.

Hirdetmény

A Cercul de recrutare parancsnokságának 15065—1934. sz. megkeresése és a sorozási törvény 8—12 szakasza alapján felhívjuk mindazon 1914, 1915 és 1916 évi születésű ifjakat akik az állítási lajstromba leendő felvételük végett még nem jelentkeztek, hogy f. évi szept. hó 4-től, szept. hó 20-ig bezárólag, a városi katonai ügyosztálynál (II. em. 35 sz.) minden nap 8-1-ig mulhataat anul jelentkezzenek.

Az ország területén született ifjak, valamint azok is, akik külföldön születtek, de szüleik román állampolgárok, jelentkezésük alkalmával hozzák magukkal születési anyakönyvi kivonataikat és a bejelentő hivatal által kiadott törzslapmásolattal.

A volt idegen alattvalók külföldön született gyermekei a fenti okmányok mellett román állampolgársági bizonyítványukat is tartoznak bemutatni.

Fenti rendelkezések a helybeli születésű ifjakra nem vonatkoznak.

Az előírt okmányokkal a távollevő ifjak helyett a családtagok is jelentkezhetnek.

Oradea, la 30 August 1934.

Primăria.

Nyilvánosságra került a német-lengyel titkos szerződés

A párisi Liberté leleplezése. Lengyelország be akarja kebelezni Litvániát és ebben az esetben Danzig vissza-kerülne Németországhoz

Páris, aug. 30.

A Liberté közli a német-lengyel titkos paktum állítólagos szövegét, amely a lap szerint a következő:

1. Németország elismeri, hogy Lengyelországnak szüksége van a keleti tengerpart-hoz vezető útra.

2. Németország békés eszközökkel oda hat, hogy a lengyel-litván megegyezés létrejöjjön és ez esetben lemond a memeli kikötővel kapcsolatos igényéről.

3. Lengyel-litván fegyveres konfliktus esetén Németország nem támaszt külön követeléseket.

4. Németország minden eszközzel támogatni igyekszik a lengyel békepolitikát.

5. Abban az esetben, ha megvalósul

a lengyel-litván unió, akkor Németország megkapja a korridor és a gdíngeni kikötőt és ebben az esetben Danzig is visszatérhet a birodalom kebelébe.

A titkos paktum végül gazdasági és jóvátételi klauszákat, valamint árucserre egyezményt tartalmaz. A Liberté szerint a titkos paktum beláthatatlan világpolitikai következményekkel járhat.

Berthou francia külügyminiszter helyettese, Pietri tengerészeti miniszter magához kérte a lengyel nagykövetet, aki felszólított, hogy tájékoztassa a német-lengyel titkos szerződés ügyéről. A megbeszélésekről nem szivárogiak ki hírek, de a francia lapok szerint a francia-lengyel viszony még nagyobb kiéleződésére lehet számítani.

Ujabb tombolanyerők

Legutóbbi tombolánkon, mint nyerők újabban a következő olvasóink jelentkeztek: 3835 Rimai Klári Tautau. női ruhaanyag, 5568 Márton Gyuláné Cehul Silvaniei, svájci zsebóra,

6335 Szabó Ilonka Sft. Gheorghe, scam-poló gyermekpulóver.

5586 Bagoly István Mediaș, hat drb. férfizebkendő.

1972 Nagy Irénke Sft. Gheorghe hat drb. női zsebkendő.

1337 Pakócs Gizella Targu-Săcuesc. hat drb. női zsebkendő.

1714 Belényesi Dénes Gheorgheni, két pár férfi zokni.

1482 Vasuti Edit Oradea, két diszes csésze.

356 Vass Józsefné Mediaș, két diszes csésze.

2961 Buday József Sf. Gheorghe, virág-váza.

RADIOMŰSOR

SZOMBAT

București. 12 Vizálás, lemezek. 12.45 Könnyű lemezek. 13.40 Könnyű lemezek. 18 Időjelzés, időjárás. 18.20 Jazz. 19 Rádió-egyetem. 19.20 Lemezek. 20 A rádiózene-kar szláv hangversenye. 21.20 Rádiózene-kar 22 Beszélőújság. 22.30 Vendéglői zene.

Budapest. 6.45 Torna. Közben: Gramofonlemezek. 9.45 Hírek. 10 Felolvasás. Közben: Gramofonlemezek. 10.40 Felolvasás. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Déli harangszó az Egyetemi templomból és idő-járási jelentés. 12.05 Geiringerne Kunczy Teréz énekel zongorakísérettel. 12.45 Hírek. 13.15 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jeletés. 14.30 Közvetítés Szombathelyről, az ünnepi hét megnyitásáról. Beszélő Turo-hány! István. 15.25 Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16 Ifjúsági óra. 16.45ontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 17 Eszak Amerikacsodaparkjai. Cz. Bencze Anna utirajza. 17.30 Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. 18. Rádióamatörposta. 18.30. Al-lástalan zenészek Szimfonikus zenekara. 19.05. A távbeszélő nemzetközi tanácsadó bizottsá-gának budapesti jubiláris értekezlete. Dr. báró Szalay Gábor államtitkár, a m. kir. posta vezérigazgatójának előadása. 19.45. A hegedű-Bükky György e beszélése. 20.15. Daljáték. előadás a Stúdióból. Mézeskalács. 22.30. Hírek, időjárásjelentés, löversenyeredmények. 22.50. Aradi Farkas Sándor és cigányzene-kara.

APROHIRETÉSEK

Ujságárusításra fiúk és munkanélkülie-keket felvevünk. Jelentkezni a kiadóhivatalba, Piața Viteazul Mihai (v Nagypiac-tér) 4.

Megbízható mindenek ki főzéshez is ért felvétetik Spitzer Popovici ucca 2 (Szilágyi Dezső mellék uccája) 1435

Főzőnő kéttágu családhoz felvétetik. Vadász, Aurel Vlaicu-u. 51. 1417

Szerény megélhetést biztosít egy üzem-ben lévő daráló, amely 2 szobás adómentes épülettel betegség miatt eladó. Cim a ki-adóban. 1438

Prima boroshordók, borhuzó kötél eladó. Borpince, Cele Trei Crișuri (Torna-ucca) 1.

Kártyából mutat jövőt jósol, szerelmi és üzleti ügyekben tanácsot ad. Str. Pasi-er-lor (Madár-ucca) 7 sz.

Rendes iparos fiatalember lakást, leho-tóleg teljes ellátással keres a központban. Cimet a kiadóba kér.

Befőzéshez nolyagpapír, celofánpapír és zsineg kapható Pásztor Ede papíráruhá-zában Oradea, Mihai Viteazul 4. szám.

Makulatura ujságpapír kapható nagy-ban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruhá-zában, Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

PÁSZTOR-NYOMDA, ORADEA

Meghalt Mata Hari árulója

A német kémiszolgálat hirhedi alakja halálos ágyán bevallotta, miért árulta el a jávai táncosnőt

Zürich, aug. 30.

Egy svájci tudószanatóriumban hóm-száz szenvedés után meghalt Anne Marie Lesser, egy 50 év körüli német nő. Nem volt jelentékeny alakja a szanatóriumnak, halálos ágyán azonban szenzációs vallomást tett: elmondta, hogy igazi neve Elizabeth Schragmüller és a háború kitörése idején Németország egyik legfontosabb kémnője volt.

Ő árulta el annak idején Mata Harit, a híres, gyönyörű kémnőt, aki Németország számára kémkedett a franciák ellen. Halálos ágyán elmondta, hogy miért tette ezt. Mata Hari remekül dolgozott a németek számára. Elizabeth Schragmüller vette át tőle a fon-tos katonai titkot. Később azonban a szép

táncosnő megcsömörlött ettől a foglalkozás-tól és ott akarta hagyni a német kémiszol-gálatot.

A németek attól tartottak, hogy Mata Hari esetleg odáig megy megtérésében, — hogy elárul egyes külföldön dolgozó német kémeket. Ezért el kellett tenni láb alól. — Schragmüller, aki legjobb barátja volt és aki őt a kémiszervezethe bevezette, magára vállalta ezt a feladatot. Névtelen levelek se-gítségével beárulta Mata Harit a franciák-nak. A táncosnő sohasem tudta meg az áru-lást: azt hitte, hogy véletlenül került a francia katonaság kezébe.

Hamarosan kivégezték, a német kémtitokból nem szivárgott ki semmi.

Borotvapengével vágta el egy betörő az őt kísérő detektív nyakát

Csak könnyebb sebet ejtett rajta és a detektív rövidesen elfogta a szökevényt

București, aug. 30.

Marinescu Sándor volt cfr. alkalmazot-tat a rendőrség betöréses lopás gyanúja alatt letartóztatta. Marinescu, amikor a detektív letartóztatta és rendőrségre akar-ta kísérni, ráugrott a detektívre és egy bo-rotvapengével a nyakába vágott. A detek-tív elájult, Marinescu pedig elfutott. A men-

tők kötözték be a megsebesített detektívet, aki nyomban Mariescu után kezdett nyomoz-ni és két óra fáradozás után sikerült is le-tartóztatni egy külvárosi kocsmában. Most már az uccán posztoló rendőrség segítségét vette igénybe és bilincsekbe verve kísérte be a betörőt, a rendőrségre.

250.000, 100.000, 50.000, 25.000 lei stb. összegeket nyerhet egy

50 leies temesvári **Mentősorsjeggyel**

Kapható kiadóhivatalunkban Oradea' Piața Mihai Viteazul 4. vagy az Union Banknál, Bulevardul Regele Ferdinand 1.

Vidéki rendeléseket az összeg és a portó (ajánlott levélnél 17, rendes levélnél 7 lei) előzetes beküldése mellett azonnal teljesítünk.